

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS (EU) 2020/1355,**annettu 25 päivänä syyskuuta 2020,****tilapäisen tuen myöntämisestä Romanialle asetuksen (EU) 2020/672 nojalla työttömyysriskien lieventämiseksi hätätilassa covid-19:n leviämisen seurauksena**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon eurooppalaisen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisen tukivälineen (SURE) perustamisesta covid-19:n leviämisen seurauksena 19 päivänä toukokuuta 2020 annetun neuvoston asetuksen (EU) 2020/672 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Romania pyysi 7 päivänä elokuuta 2020 unionilta taloudellista apua täydentääkseen kansallisia toimiaan, joilla se pyrkii lieventämään covid-19:n leviämisen vaikutuksia ja käsittelemään taudin leviämisen sosioekonomisia seurauksia työntekijöille ja itsenäisille ammatinharjoittajille.
- (2) On odotettavissa, että covid-19:n leviäminen ja Romanian toteuttamat poikkeukselliset toimenpiteet taudin leviämisen ja sen sosioekonomisten ja terveyteen liittyvien vaikutusten rajoittamiseksi vaikuttavat perinpohjaisella tavalla maan julkiseen talouteen. Komission kevään 2020 talousennusteen mukaan Romanian julkistalouden alijäämän odotettiin olevan 9,2 prosenttia ja julkisen velan 46,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) vuoden 2020 loppuun mennessä. Komission kesän 2020 väliennusteen mukaan Romanian BKT:n ennustetaan supistuvan 6,0 prosenttia vuonna 2020.
- (3) Covid-19:n leviämisen vuoksi huomattava osa Romanian työvoimasta on joutunut keskeyttämään työssäkäynnin tai työnhaun. Tämä on johtanut Romanian julkisten menojen äkilliseen ja voimakkaaseen kasvuun johdanto-osan 4–11 kappaleessa mainittujen työajan lyhentämistäjärjestelyjen ja vastaavien toimenpiteiden sekä terveyteen liittyvien toimenpiteiden osalta.
- (4) Romanian 7 päivänä elokuuta 2020 päivätyssä pyynnössä mainitussa ”hallituksen poikkeusasetuksessa 30/2020” ⁽²⁾ säädetään etuudesta työntekijöille, joiden työnantaja vähentää toimintaansa tai tilapäisesti keskeyttää sen covid-19:n leviämisen vaikutusten vuoksi. Etuus voi olla enintään 75 prosenttia kyseisten työntekijöiden peruspalkasta (kuitenkin enintään 75 prosenttia maan keskimääräisestä bruttopalkasta) poikkeustilan aikana.
- (5) Romanian 7 päivänä elokuuta 2020 päivätyssä pyynnössä mainitulla ”hallituksen poikkeusasetuksella 92/2020” ⁽³⁾ otettiin käyttöön etuus henkilöille, joiden työsopimus on ollut keskeytyneenä vähintään 15 päivää poikkeus- tai valmiustilan aikana, edellyttäen että heidän työsuhteensa jatkuu 31 päivään joulukuuta 2020. Etuus on 41,5 prosenttia kyseisten työntekijöiden bruttomääräisestä peruspalkasta (kuitenkin enintään 41,5 prosenttia maan keskimääräisestä bruttopalkasta).
- (6) ”Hallituksen poikkeusasetuksella 132/2020” ⁽⁴⁾ otettiin käyttöön työajan lyhentämistäjärjestely, jossa työnantajalla on mahdollisuus lyhentää työntekijöiden työaikaa enintään 50 prosenttia, jos toiminta vähenee tilapäisesti poikkeus- tai valmiustilan vuoksi. Työajan lyhentämistäjärjestelyn aikana asianomaiset työntekijät saavat korvauksen, jonka määrä on 75 prosenttia tavanomaisen työajan bruttopalkan ja tosiasiallisen palkan välisestä erotuksesta.
- (7) Itsenäisiä ammatinharjoittajia ja vapaita ammatteja varten on otettu käyttöön kaksi toimenpidettä. Niille, jotka ovat covid-19:n leviämisen vaikutusten vuoksi lopettaneet työnteen kokonaan, valtio maksaa 75 prosenttia heidän keskimääräisestä bruttopalkastaan ⁽⁵⁾. Niille, jotka lyhentävät työaikaansa, valtio myöntää etuuden, joka on enintään 41,5 prosenttia keskimääräisestä bruttopalkasta.

⁽¹⁾ EUVL L 159, 20.5.2020, s. 1.

⁽²⁾ Julkaistu 21 päivänä maaliskuuta 2020 Romanian virallisessa lehdessä 231.

⁽³⁾ Julkaistu 29 päivänä toukokuuta 2020 Romanian virallisessa lehdessä 459.

⁽⁴⁾ Julkaistu 10 päivänä elokuuta 2020 Romanian virallisessa lehdessä 720.

⁽⁵⁾ ”Valtion sosiaalivakuutusbudjetista vuodeksi 2020 annetun lain nro 6/2020” mukaisesti.

- (8) Niitä päiväpalkkalaisia varten, jotka lopettavat työnteon sen vuoksi, että liiketoiminta on covid-19:n leviämisen vaikutusten vuoksi keskeytynyt, viranomaiset ottivat käyttöön toimenpiteen, jolla myönnetään tukiraha, joka on 35 prosenttia maksettavasta palkasta työpäivää kohti, ja sitä maksetaan enintään kolmen kuukauden ajalta.
- (9) Romanian 7 päivänä elokuuta 2020 päivätystä pyynnössä mainitussa "hallituksen poikkeusasetuksessa 11/2020" ⁽⁶⁾ säädetään lisätyöstä maksettavasta palkanlisästä Romanian kansanterveyslaitoksen ja piirikuntien kansanterveysosastojen ja/tai Bukarestin kansanterveysosaston erityisrakenteiden henkilöstölle, joka koordinoi ja toteuttaa toimenpiteitä niiden tapahtumien ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi, jotka WHO on covid-19-infektioiden seurauksena julistanut maailmanlaajuisiksi kansanterveysuhkaksi. Kyseessä on etuus, joka on tavanomaisena työaikana tehtyjen työtuntien osalta 75 prosenttia peruspalkasta ja viikonloppuisin, virallisina vapaapäivinä ja muina kuin työpäiviksi laskettavina päivinä tehtyjen työtuntien osalta 100 prosenttia peruspalkasta. Kyseistä toimenpidettä voidaan pitää asetuksessa (EU) 2020/672 tarkoitettuna terveyteen liittyvänä toimenpiteenä.
- (10) Viranomaiset ovat tarjonneet maanpuolustuslaitoksen, vankeinhoitolaitoksen ja kansanterveysyksiköiden palveluksessa oleville työntekijöille ja ministeriön päätöksillä muille työntekijäryhmille lastenhoitolisän. Ehtona etuuden saamiselle on, että toinen vanhempi ei hyödy vaihtoehtoisista oikeuksista, jossa vanhemmalle annetaan vapaapäiviä lasten hoitoa varten koulujen tilapäisen sulkemisen tapauksessa. Kyseistä toimenpidettä voidaan pitää asetuksessa (EU) 2020/672 tarkoitettuja työajan lyhentämistäjärjestelyjä vastaavana toimenpiteenä, sillä kyseessä on työntekijöille tarjottava tulotuki, joka auttaa kattamaan lastenhoidon kustannukset koulujen ollessa suljettuina ja näin auttaa vanhempia jatkamaan työntekeä, mikä estää työsuhteen vaarantumisen.
- (11) Viimeisenä "lailla nro 56/2020" ⁽⁷⁾, joka mainitaan Romanian 7 päivänä elokuuta 2020 päivätystä pyynnössä, otetaan käyttöön covid-19:n lääketieteelliseen torjuntatyöhön osallistuvalla terveydenhoitohenkilöstölle erityisen vaarallisten olosuhteiden perusteella myönnettävä palkanlisä, joka on enintään 30 prosenttia palkasta.
- (12) Romania täyttää taloudellisen avun pyytämiseksi asetuksen (EU) 2020/672 3 artiklassa säädetyt edellytykset. Romania on toimittanut komissiolle asianmukaisen näytön siitä, että toteutuneet ja suunnitellut julkiset menot ovat lisääntyneet 4 370 779 006 euroa 1 päivästä helmikuuta 2020, sillä työntekijöiden ja muiden ryhmien kuin työntekijöiden teknisiin työttömyysetuuksiin, työhön palaaville työntekijöille ja muille ryhmille kuin työntekijöille myönnettävään etuuteen, tulevaan työajan lyhentämistäjärjestelyyn, päiväpalkkalaisten tukirahaan ja tietyille henkilöstölle myönnettävään lastenhoitolisään suoraan liittyvät määrät ovat kasvaneet. Kyseessä on äkillinen ja voimakas kasvu, sillä se liittyy uusiin toimenpiteisiin, jotka kattavat huomattavan osan yrityksistä ja työvoimasta Romaniassa. Romania aikoo rahoittaa kasvaneista menoista 271 534 419 euroa unionin varoilla.
- (13) Komissio on asetuksen (EU) 2020/672 6 artiklan mukaisesti kuullut Romaniaa ja varmistanut niiden toteutuneiden ja suunniteltujen julkisten menojen äkillisen ja voimakkaan kasvun, jotka liittyvät suoraan covid-19:n leviämiseen liittyviin työajan lyhentämistäjärjestelyihin ja vastaaviin toimenpiteisiin sekä asiaankuuluviin terveyteen liittyviin toimenpiteisiin, joihin viitataan 7 päivänä elokuuta 2020 päivätystä pyynnössä.
- (14) Romanian olisi sen vuoksi myönnettävä taloudellista apua maan auttamiseksi selviytymään covid-19:n leviämisen aiheuttaman talouden vakavan häiriön sosioekonomisista vaikutuksista. Komission olisi tehtävä päätökset erien ja osajen maturiteeteista, suuruudesta ja maksamisesta tiiviissä yhteistyössä kansallisten viranomaisten kanssa.
- (15) Tällä päätöksellä ei saisi rajoittaa sisämarkkinoiden toiminnan vääristymiseen liittyvien mahdollisten menettelyjen, erityisesti perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisten menettelyjen, tuloksia. Sillä ei poisteta jäsenvaltioille perussopimuksen 108 artiklan nojalla kuuluvaa velvoitetta ilmoittaa komissiolle mahdollisista valtiontuista.
- (16) Romanian olisi ilmoitettava komissiolle suunniteltujen julkisten menojen toteutumisesta säännöllisin väliajoin, jotta komissio voi arvioida, missä määrin Romania on toteuttanut kyseiset menot.
- (17) Päätös taloudellisen avun myöntämisestä on tehty ottaen huomioon Romanian tämänhetkiset ja odotettavissa olevat tarpeet sekä muiden jäsenvaltioiden asetuksen (EU) 2020/672 nojalla jo toimittamat tai suunnitteilla olevat taloudellisen avun pyynnöt, soveltaen samalla yhdenvertaisen kohtelun, solidaarisuuden, oikeasuhteisuuden ja avoimuuden periaatteita,

⁽⁶⁾ Julkaistu 11 päivänä helmikuuta 2020 Romanian virallisessa lehdessä 102.

⁽⁷⁾ Julkaistu 15 päivänä toukokuuta 2020 Romanian virallisessa lehdessä 402.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Romania täyttää asetuksen (EU) 2020/672 3 artiklassa säädetyt edellytykset.

2 artikla

1. Unioni asettaa Romanian saataville enintään 4 099 244 587 euron lainan. Lainan keskimääräinen enimmäismaturiteetti on 15 vuotta.
2. Tällä päätöksellä myönnetyn taloudellisen avun saatavuusaika on 18 kuukautta tämän päätöksen voimaantuloa seuraavasta päivästä alkaen.
3. Komissio asettaa unionin taloudellisen avun Romanian saataville enintään kahdeksassa erässä. Kukin erä voidaan maksaa yhdessä tai useammassa osaerässä. Ensimmäisen erän osaerien maturiteetit voivat olla pidempiä kuin 1 kohdassa tarkoitettu keskimääräinen enimmäismaturiteetti. Tällöin seuraavien osaerien maturiteetit on asetettava niin, että 1 kohdassa tarkoitettu keskimääräinen enimmäismaturiteetti toteutuu, kun kaikki erät on maksettu.
4. Ensimmäinen erä maksetaan sillä edellytyksellä, että asetuksen (EU) 2020/672 8 artiklan 2 kohdassa säädetty lainasopimus on tullut voimaan.
5. Romania maksaa asetuksen (EU) 2020/672 4 artiklassa tarkoitettujen unionin rahoituskustannukset kunkin erän osalta sekä tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti myönnettyyn lainaan liittyvästä rahoituksesta unionille mahdollisesti aiheutuvat maksut, kulut ja menot.
6. Komissio päättää erien suuruudesta ja maksamisesta sekä osaerien suuruudesta.

3 artikla

Romania voi rahoittaa seuraavia toimenpiteitä:

- a) "hallituksen poikkeusasetuksen 30/2020" XI §:ssä säädetty tekninen työttömyysetuus työntekijöille, joiden työnantajat vähentävät toimintaansa tai tilapäisesti keskeyttävät sen;
- b) "hallituksen poikkeusasetuksen 92/2020" I §:ssä säädetty etuus, jota sovelletaan henkilöihin, joiden työsopimus on ollut keskeytyneenä;
- c) "hallituksen poikkeusasetuksen 132/2020" 1 §:ssä säädetty työajan lyhentämisyjärjestely;
- d) "hallituksen poikkeusasetuksen 30/2020" XV §:ssä säädetty, a alakohdassa tarkoitettua etuutta vastaava etuus muille ryhmille kuin työntekijöille, itsenäiset ammatinharjoittajat ja vapaat ammatit mukaan lukien;
- e) "valtion sosiaalivakuutusbudjetista vuodelle 2020 annetussa laissa nro 6/2020" säädetty etuus muille ryhmille kuin palkansaajille (mukaan lukien itsenäiset ammatinharjoittajat ja vapaat ammatit), sellaisena kuin siitä on säädetty "hallituksen poikkeusasetuksen 132/2020" 3 §:ssä;
- f) "hallituksen poikkeusasetuksen 132/2020" 4 §:ssä säädetty tukiraha päiväpalkkalaisille;
- g) "hallituksen poikkeusasetuksen 11/2020" 8 §:n 6 momentissa säädetty lisätyöstä maksettava palkanlisä Romanian kansanterveyslaitoksen ja piirikuntien kansanterveysosastojen ja/tai Bukarestin kansanterveysosaston erityisrakenteiden henkilöstölle;
- h) "hallituksen poikkeusasetuksen 30/2020" I §:n 6 momentissa säädetty maanpuolustuslaitoksen, vankeinhoitolaitoksen tai kansanterveysyksiköiden palveluksessa oleville työntekijöille ja ministeriön päätöksillä muille työntekijäryhmille myönnetty lastenhoitolisä;
- i) "lain nro 56/2020" 7 §:ssä säädetty erityisen vaarallisissa olosuhteissa ansioituneelle terveydenhoitohenkilöstölle myönnettävä palkanlisä.

4 artikla

Romanian on ilmoitettava komissiolle suunniteltujen julkisten menojen toteutumisesta viimeistään 30 päivänä maaliskuuta 2021 ja sen jälkeen kuuden kuukauden välein, kunnes kyseiset suunnitellut julkiset menot ovat toteutuneet täysimääräisinä.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Romanianlle.

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se annetaan tiedoksi vastaanottajalle.

6 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 25 päivänä syyskuuta 2020.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
M. ROTH
